

Tysiące hektarów państwowych gruntów wrócą do Zasobu i co dalej?

Najpierw ziemia trafi do spółek

FOT. PIXABAY

W oddziałach terenowych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa trwają zaawansowane prace nad przygotowaniem koncepcji ponownego zagospodarowania większych obszarowo nieruchomości, objętych umowami, które wygasną w 2023 r. – zapewnia ministerstwo rolnictwa. Jednak już wiadomo, że urzędnicy szybko nie poradzą sobie z rozdysponowaniem tak wielkich areatów. Szykuje się potężne zamieszanie.

W ramach interpelacji poselskiej z końca grudnia ub.r. Dorota Niedziela, posłanka Koalicji Obywatelskiej, a także wiceprzewodnicząca sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi przypominała, że w najbliższych trzech latach z zakończonych umów dzierżawy do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa wróci kilkadziesiąt tysięcy hektarów. Głównie będą to grunty dzierżawione przez podmioty, które nie wyraziły zgody na wyłączenia tzw. trzydziestek w ramach zmiany ustawy z 16 września 2011 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Rolnicy z obawami

„Zadaniem KOWR jest rozdysponowanie powracających z dzierżawy gruntów na rzecz rolników indywidualnych. W ostatnim czasie do rolników, ale także biur poselskich, dochodzą niepokojące informacje, że KOWR nie będzie w stanie na bieżąco wystawiać tych gruntów na przetargi na powiększanie gospodarstw rodzinnych i już przygotowuje się do przekazywania gruntów jednoosobowym spółkom Skarbu Państwa do użytkowania. Rolnicy wyrażają obawy, że będzie to miało miejsce nawet w przypadku regionów, gdzie panuje głód ziemi, a oni od lat czekają na możliwość

powiększenia swoich gospodarstw” – podkreśliła posłanka Niedziela, cytując wypowiedź dyrektora generalnego KOWR dla PAP, który potwierdził „możliwość przekazania, w wyjątkowych sytuacjach, części tych gruntów do użytkowania jednoosobowym spółkom Skarbu Państwa, na czas niezbędny do przeprowadzenia wtórnej restrukturyzacji”.

Ustosunkowując się do wystąpienia i zawartych w nim pytań Rafał Romanowski, wiceminister rolnictwa, a jednocześnie poseł Prawa i Sprawiedliwości napisał, że w latach 2023-2025 wygasają 133 umowy dzierżawy obejmujące grunty o łącznej powierzchni 88 519 ha, położone na terenie 10 województw, których dzierżawcy odrzucili zaproponowane warunki w zakresie wyłączeń 30 proc. gruntów. W 2024 r. wygasa 67 umów obejmujących grunty o łącznej powierzchni 36 675 ha, natomiast największy areał gruntów (37 440 ha) obejmują umowy wygasające w 2023 r.

Ministerstwo uspokaja

„Jak poinformował KOWR, w oddziałach terenowych trwają obecnie zaawansowane prace nad przygotowaniem koncepcji ponownego zagospodarowania większych obszarowo nieruchomości, objętych umowami,

które wygasną w 2023 r. Tam, gdzie znajdują się budynki, w myśl art. 24b ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, KOWR, za zgodą ministra rolnictwa, może utworzyć ośrodki produkcji rolniczej. Działki o dużych powierzchniach będą dzielone na mniejsze, tak aby jak największa grupa rolników indywidualnych mogła powiększyć swoje gospodarstwa rodzinne. W sytuacjach, w których proces ponownego zagospodarowania będzie wymagał dłuższego czasu, KOWR ma możliwość zawarcia, na podstawie art. 39 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, w trybie bezprzetargowym, umowy dzierżawy z jednoosobową spółką Skarbu Państwa utworzoną przez KOWR” – wyjaśnił Romanowski.

Jak dalej zapewnił, zdecydowana większość nieruchomości rolnych, objętych umowami dzierżawy, które wygasną w 2023 r., w latach następnych trafi do rolników indywidualnych, gdyż jest to główny kierunek rozdysponowania gruntów ZWRSP. Prace mające na celu przygotowanie wtórnej restrukturyzacji nieruchomości o dużych powierzch-

Liczby kończących się umów dzierżawy nieruchomości ZWRS w wybranych oddziałach terenowych KOWR, w podziale wg powierzchni objętej daną umową i daty zakończenia umowy

OT KOWR Bydgoszcz	rok	do 50 ha	51-100 ha	101-200 ha	201-300 ha	301-400 ha	401-500 ha	500-1000 ha	pow. 1000 ha
	2023	280	7	15	9	3	2	0	0
	2024	198	7	3	3	2	2	1	0
	2025	512	8	9	1	2	0	0	1
	2026	567	4	1	0	1	0	1	0
	2027	313	5	0	0	2	0	0	0
	2028	223	1	2	0	2	0	0	0
	2029	304	2	3	0	1	0	0	1
	2030	349	2	2	0	1	1	0	0

OT KOWR Gorzów Wlkp.	rok	do 50 ha	51-100 ha	101-200 ha	201-300 ha	301-400 ha	401-500 ha	500-1000 ha	pow. 1000 ha
	2023	548	13	10	3	1	0	0	0
	2024	454	10	11	2	4	0	0	0
	2025	517	20	6	6	0	0	1	0
	2026	961	22	4	3	0	1	0	1
	2027	399	10	4	2	3	1	1	0
	2028	316	15	0	2	3	0	0	0
	2029	268	7	0	3	0	0	0	0
	2030	112	5	1	0	0	0	1	0

OT KOWR Łódź	rok	do 50 ha	51-100 ha	101-200 ha	201-300 ha	301-400 ha	401-500 ha	500-1000 ha	pow. 1000 ha
	2023	69	3	1	2	0	1	0	0
	2024	7	2	1	1	2	0	0	0
	2025	14	1	0	1	1	0	0	0
	2026	42	0	3	2	0	1	0	0
	2027	75	1	1	1	0	0	0	0
	2028	56	0	0	1	0	0	0	0
	2029	40	1	1	0	0	0	0	0
	2030	2	0	0	0	0	0	0	0

OT KOWR Olsztyn	rok	do 50 ha	51-100 ha	101-200 ha	201-300 ha	301-400 ha	401-500 ha	500-1000 ha	pow. 1000 ha
	2023	405	20	4	4	3	1	1	1
	2024	298	15	13	9	6	2	1	1
	2025	670	15	7	6	6	3	2	0
	2026	1123	16	9	7	5	1	0	1
	2027	733	9	5	2	1	2	0	0
	2028	297	14	7	1	1	0	0	0
	2029	389	9	0	1	0	0	0	0
	2030	321	9	2	1	0	0	1	1

OT KOWR Opole	rok	do 50 ha	51-100 ha	101-200 ha	201-300 ha	301-400 ha	401-500 ha	500-1000 ha	pow. 1000 ha
	2023	344	4	8	4	2	1	4	1
	2024	117	1	4	5	3	1	2	1
	2025	279	2	4	2	1	0	2	1
	2026	164	0	0	0	0	1	0	0
	2027	180	2	1	0	0	0	0	0
	2028	89	1	2	3	0	1	0	0
	2029	139	0	1	0	1	1	2	0
	2030	246	3	0	0	1	0	1	0

OT KOWR Poznań	rok	do 50 ha	51-100 ha	101-200 ha	201-300 ha	301-400 ha	401-500 ha	500-1000 ha	pow. 1000 ha
	2023	375	24	16	5	6	2	5	2
	2024	253	11	7	2	3	3	3	2
	2025	465	16	9	5	5	3	1	1
	2026	825	7	9	3	1	1	0	1
	2027	635	14	2	3	3	0	1	0
	2028	427	12	6	3	5	0	0	1
	2029	290	6	4	1	0	3	1	0
	2030	210	7	4	1	1	1	1	0

OT KOWR Warszawa	rok	do 50 ha	51-100 ha	101-200 ha	201-300 ha	301-400 ha	401-500 ha	500-1000 ha	pow. 1000 ha
	2023	77	6	7	1	0	0	6	11
	2024	118	6	3	2	2	0	8	12
	2025	296	2	2	0	1	0	3	13
	2026	128	3	2	1	0	0	1	0
	2027	203	3	5	1	1	1	1	1
	2028	112	3	2	0	1	0	0	1
	2029	38	6	1	1	0	0	0	0
	2030	65	3	2	1	0	0	0	0

OT KOWR Wrocław	rok	do 50 ha	51-100 ha	101-200 ha	201-300 ha	301-400 ha	401-500 ha	500-1000 ha	pow. 1000 ha
	2023	649	35	12	3	4	2	3	0
	2024	1098	33	30	22	17	9	8	5
	2025	1540	23	18	12	10	6	1	0
	2026	892	19	6	4	1	0	1	0
	2027	771	10	7	4	2	0	1	1
	2028	582	1	1	3	1	0	0	0
	2029	352	6	3	1	0	0	0	2
	2030	351	1	2	1	0	1	0	0

niach mają być już zaawansowane. Ze względu jednak na możliwość wystąpienia sytuacji, często niezależnych od KOWR (np. problemów z wyłonieniem geodetów i dokonaniem podziałów geodezyjnych, zwrotu nieruchomości przez byłego dzierżawcę z zasiewami), powodujących wydłużenie procesu ponownego zagospodarowania przejmowanych nieruchomości, KOWR – aby zabezpieczyć mienie ZWRSP – bierze pod uwagę możliwość zawarcia w trybie bezprzetargowym umów dzierżawy z jednoosobowymi spółkami Skarbu Państwa.

Spółki z ważną rolą

„KOWR sprawuje nadzór właścicielski nad działalnością 31 spółek hodowli roślin i zwierząt o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej wyszczególnionych w rozporządzeniu ministra rolnictwa i rozwoju wsi z 25 lipca 2018 r. w sprawie wykazu jednoosobowych spółek hodowli

roślin uprawnych lub hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej. W spółkach tych prowadzona jest hodowla twórcza i zachowawcza oraz gromadzony jest najcenniejszy materiał genetyczny roślin i zwierząt decydujący o postępie biologicznym. Dzięki temu polscy rolnicy mają dostęp do wysokiej jakości materiału nasiennego roślin i zarodowego zwierząt” – wskazał wiceminister.

Podkreślił, że spółki z jednej strony wykonują prace hodowlane, natomiast z drugiej muszą brać pod uwagę rachunek ekonomiczny. Przez swoją działalność są podmiotami spełniającymi ważne zadania z punktu widzenia polityki rolnej państwa, a przy tym prowadzą działalność rolniczą, tak aby skutecznie pokrywać koszty hodowli.

„Spółki te odgrywają wiodącą rolę w kreowaniu i upowszechnianiu postępu biologicznego w polskim rolnictwie, który jest obecnie uważany za najważniejszy czynnik oddziałują-

cy na wzrost efektywności rolniczej, zarówno z punktu widzenia wzrostu ilości, jak i jakości produktów rolnych. Z tego też względu, KOWR będzie szczegółowo analizował wnioski spółek co do ewentualnego zapotrzebowania na grunty uprawne pochodzące z wygasłych umów dzierżawy” – tłumaczył Romanowski.

Zwrócił ponadto uwagę, że ze względu na organizacyjnych, a także dzięki doświadczeniu i dobrze wyposażonemu parkowi maszynowemu będącemu w posiadaniu wspomnianych spółek, KOWR korzysta z możliwości zawierania z nimi krótkoterminowych umów dzierżawy na czas niezbędny do przeprowadzenia wtórnej restrukturyzacji nieruchomości pochodzących z wygasających umów dzierżawy. Gwarantować ma to utrzymanie wysokiej kultury rolnej gruntów, do czasu ich rozdysponowania w drodze przetargów ograniczonych wśród rolników indywidualnych. ▀

(dk), (zac)